

(१२) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती – फलोत्पादन आणि फुलशेती

- १) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती
- २) फलोत्पादन आणि फुलशेती

१) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती

- १) नायट्रोजन स्थिर करण्यासाठी खालीलपैकी कोणते शैवाळे जास्तीत जास्त उपयोगी आहे ?
१) क्लोरोफायसी   २) मिक्झोफायसी   ३) न्होडोफायसी   ४) फियोफायसी
- १) Which group of Algae plays a dominant role in Nitrogen Fixation ?
१) Chlorophyceae   २) Myxophyceae   ३) Rhodophyceae   ४) Phaeophyceae
- २) वनस्पती फॉक्सग्लोब्हमध्ये उपस्थित कार्डियाक ग्लायकोसाइड्स आहेत:
१) क्रोटिन आणि क्रोटोनोसाइड   २) डिगॉक्सिन आणि डिजिटॉक्सिन
३) हायोसाइन आणि हायोसायमाइन   ४) स्ट्रयकनाईन आणि ब्रुसिन
- २) Cardiac glycosides present in the plant foxglove are:
१) crotin and crotonoside   २) digoxin and digitoxin
३) hyoscine and hyoscyamine   ४) strychnine and brucine
- ३) ..... यांपासून तिसऱ्या पिढीचे (थर्ड जनरेशन) बायोइथेनॉल मिळते.
१) खाद्यपदार्थ आधारित खाद्यसाठे   २) समर्पित ऊर्जा पिके
३) लाकडाचे अवशेष   ४) शैवाल जैवभार
- ३) The third generation Bioethanol is obtained from _____.
१) food based feed stocks   २) dedicated energy crops
३) wood residue   ४) algal biomass
- ४) द्राक्षात आढळणारा फ्लेव्होनॉइडचा प्रमुख फ्लेव्होनॉइड प्रकार हा आहे:
१) एपिजेनिन   २) नरिंगेनिन   ३) क्रेसेटिन   ४) जेनिस्टिन
- ४) The Predominant flavanone type of flavonoid found in grapefruit is :
१) Apigenin   २) Naringenin   ३) Quercetin   ४) Genistin
- ५) लिंबूवर्गीय फळांमध्ये आढळणारा फ्लेव्होनॉइडचा मुख्य प्रकार हा आहे:
१) एपिजेनिन   २) कॅटेचिन   ३) हेस्पेरिडिन   ४) जेनिस्टीन
- ५) The predominant flavanone type of flavonoid found in the citrus fruits is :
१) Apigenin   २) Catechin   ३) Hesperidin   ४) Genistein
- ६) ..... कॅथर्टिक असल्याने, अणु किरणोत्सर्गाच्या बन्सच्या उपचारांसाठी वापरला जातो.
१) डिजिटलिस पर्युसिया   २) सिन्कोना एसपीपी.   ३) कोरफड spp. (कोरफड) ४) मंद्रगोरा ऑफिनारम
- ६) ..... being a Cathartic, is used for the treatment of atomic radiation burns.
१) Digitalis purpurea   २) Cinchona spp.
३) Aloe spp. (Aloe vera)   ४) Mandragora officinarum

७) खालील जुळवा :

- a) Rhizobium
- b) अङ्गोटोबॅक्टर
- c) फ्रॅकिया
- d) अङ्गोस्पिरिलम

- I) झाडे आणि झुडुपे यांचे सहजीवन आणि वातावरणातील N निराकरण करते.
- II) केमो-हेटरोट्रॉफिक जिवाणू ज्वारी, मोती बाजरी, तांदूळ यांच्या मुळांमध्ये राहतात.
- III) सहजीवन संबंधाद्वारे शेंगांच्या मुळांच्या गाठीमध्ये राहतात
- IV) एरोबिक केमो-हेटरोट्रॉफिक आणि मुक्त जिवंत जिवाणू

पर्यायी उत्तरे :

अ   ब   क   ड

- 1) (iv) (iii) (ii) (i)
- 2) (i) (ii) (iii) (iv)
- 3) (iii) (iv) (i) (ii)
- 4) (iii) (iv) (ii) (i)

7) Match the following :

- a) Rhizobium
- b) Azotobacter
- c) Frankia
- d) Azospirillum

- I) Symbiotic association with trees and shrubs and fixes atmospheric N.
- II) Chemo-heterotrophic bacteria associated to live within roots of sorghum, pearl millet, rice
- III) Live in the root nodules of legumes through symbiotic relationship
- IV) Aerobic chemo-heterotrophic and free living bacteria

Answer options:

- (a) (b) (c) (d)
- 1) (iv) (iii) (ii) (i)
- 2) (i) (ii) (iii) (iv)
- 3) (iii) (iv) (i) (ii)
- 4) (iii) (iv) (ii) (i)

c) आदर्श हिरवळीच्या खताच्या पिकामध्ये खालीलपैकी कोणती वांछनीय वैशिष्ट्ये असली पाहिजेत?

- a) हे शेंगांचे पीक असावे ज्याची चांगली नोड्युलर सवय आहे
- b) स्वतःच्या वाढीसाठी पाण्याची गरज कमी असावी
- c) त्याची खोल रुट प्रणाली असावी आणि त्यात मोठ्या प्रमाणात नॉन-तंतुमय ऊतक असावेत
- d) त्यात उथळ मूळ प्रणाली आणि विशिष्ट तंतुमय ऊतक असावेत

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त a, b आणि c   २) a आणि b फक्त   ३) b, c आणि d फक्त   ४) a, c आणि d फक्त

8) Which of the following desirable characteristics of an ideal green manure crop should possess ?

- a) It should be legume crop with good nodular habit
- b) It should have little water requirement for its own growth
- c) It should have a deep root system and contain large quantities of non-fibrous tissues
- d) It should have a shallow root system and certain fibrous tissues

Answer options :

- 1) a, b and c only   2) a and b only   3) b, c and d only   4) a, c and d only

९) नायट्रोजन स्थिरीकरण आणि नायट्रोजन आत्मसात करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या नायट्रोजनेज आणि नायट्रेट रिडक्टेज एंझाइममध्ये खालीलपैकी कोणते सूक्ष्म पोषक घटक असतात?

- १) झिंक   २) मँगनीज   ३) मॉलिब्डेनम   ४) बोरांन

- 9) Which of the following micronutrient present in nitrogenase and nitrate reductase enzymes essential for nitrogen fixation and nitrogen assimilation ?
 1) Zinc   2) Manganese   3) Molybdenum   4) Boron
- 10) खालीलपैकी कोणते फॉस्फरसचे वाढते शोषण सुलभ करते ?
 1) अझटोबॅक्टर   2) बाथ्यू हिरवे शैवाल   3) मायकोरायझा   4) ऑक्टिनोमायसीट्स
- 10) Which one of the following facilitates an increased uptake of phosphorus ?
 1) Azotobacter   2) Blue green algae   3) Mycorrhizae   4) Actinomycetes
- 11) दत्तुरा एसपीपी. खालीलपैकी कोणते संभाव्य व्यावसायिक अल्कलॉइड समाविष्ट आहे ?
 1) ट्रेपेन   2) मॉर्फिन   3) क्लिनाइन   4) कॅफिन
- 11) Dattura spp. contains which of the following potential commercial alkaloid ?
 1) Tropine   2) Morphine   3) Quinine   4) Caffeine
- 12) लाकूड वनस्पती, भारतीय रोझवुडचे वनस्पति नाव ..... आहे.
 1) Pinus roxburghii Sar   2) Morus alba Linn
 3) Dalbergia latifolia Roxb   4) Cedrus deodara Loud
- 12) The botanical name of timber plant, Indian rosewood is .....
 1) Pinus roxburghii Sar   2) Morus alba Linn
 3) Dalbergia latifolia Roxb   4) Cedrus deodara Loud
- 13) सायलेज बनवण्यासाठी खालीलपैकी कोणते पीक सर्वात योग्य आहे ?
 1) मका   2) चवळी   3) बारसीम   4) ल्युसर्न
- 13) Which of the following is the most suitable crop for silage making ?
 1) Maize   2) Cowpea   3) Barley   4) Lucerne
- 14) ..... च्या प्रक्रियेदरम्यान नायट्रोसोमोनास बॅक्टेरियाद्वारे अमोनियमचे नायट्रेटमध्ये रूपांतर होते.
 1) नायट्रिफिकेशन   2) खनिजीकरण   3) गतिशीलता   4) स्थिरीकरण
- 14) During the process of ..... ammonium is converted into nitrate by Nitrosomonas bacteria.
 1) nitrification   2) mineralisation   3) mobilization   4) immobilization
- 15) खालीलपैकी कोणत्या पिकांना अझोस्पिरिलमचा फायदा होतो ?
 1) बाजरी, मका   2) मिरची, टोमॅटो   3) बटाटा, कांदा   4) भुईमूग, सूर्यफूल
- 15) Which of the following crops are benefitted by Azospirillum ?
 1) Bajra, Maize   2) Chili, Tomato
 3) Potato, Onion   4) Groundnut, Sunflower
- 16) रायझोबियमने निश्चित केलेला नायट्रेजन यजमान वनस्पतीच्या झायलेम वाहिन्यांमधून या स्वरूपात स्थानांतरीत केला जातो.
 अ) शतावरी   ब) ग्लुटामाइन   क) ग्लूटानिन   ड) थायमिन
 वरीलपैकी कोणता फॉर्म योग्य आहे/आहेत ?
 1) फक्त अ   2) अ आणि ब फक्त   3) अ, ब आणि क फक्त   4) क आणि ड फक्त

- 16) Nitrogen fixed by the Rhizobium is translocated through xylem vessels of the host plant in the form of
 a) Asparagine   b) Glutamine   c) Glutamin   d) Thiamine
 Which of the above form is/are correct ?
 1) a only   2) a and b only   3) a, b and c only   4) c and d only
- 17) ..... हे गरम केलेल्या पदार्थांमध्ये भाजलेल्या आणि कुरकुरीत स्वादांशी (nutty flavours) संबंधित आहेत.
 1) पायराझिन   2) अस्टर   3) टर्पेनेस   4) लॅक्टोन
- 17) ..... are associated with roasted and nutty flavours in heated foods.
 1) Pyrazines   2) Esters   3) Terpenes   4) Lactones
- 18) ..... खालीलपैकी द्राक्षाच्या जातीचा वापर व्हाईट वाईन बनवण्यासाठी केला जातो.
 1) कॅबरनेट सॉविंग्रन   2) पिनोट ब्लॅक   3) पेटिट सिरह   4) पिनोट नॉयर
- 18) ..... grape variety from the following is used for making white wine.
 1) Cabernet sauvignon   2) Pinot blanc   3) Petite sirah   4) Pinot noir
- 19) जमिनीत विषारी रसायने सोडा ज्यामुळे पुढील पिकांची उगवण होऊ देत नाही.
 a) ज्वारी   b) सूर्यफूल   c) ऊस   d) तीळ
 वरीलपैकी कोणते/योग्य आहेत ?
 1) फक्त a   2) a आणि b फक्त   3) a, b आणि c फक्त   4) सर्व a, b, c आणि d
- 19) leave toxic chemicals in the soil which do not allow germination of subsequent crops.
 a) Sorghum   b) Sunflower   c) Sugar cane   d) Sesamum
 Which of the above is/are correct ?
 1) a only   2) a and b only   3) a,b and c only   4) All a,b,c and d
- 20) सर्व मसाल्यांमध्ये गंध आणि चव एकत्र होते
 1) जायफळ ; वेलची ; जिरे आणि बडीशेप   2) एका जातीची बडीशेप ; जिरे ; आले आणि दालचिनी
 3) जायफळ ; लवंग ; दालचिनी आणि मिरपूळ   4) वेलची ; लवंग ; केशर आणि जायफळ
- 20) All spice combines in itself the odour and flavour of
 1) Nutmeg; Cardamom; Cumin and Anise   2) Fennel; Cumin; Ginger and Cinnamon
 3) Nutmeg; Clove; Cinnamon and Pepper   4) Cardamom; Clove; Saffron and Nutmeg
- 21) खालीलपैकी कोणते सापळा कापसातील हेलिकव्हरपामुळे होणारे नुकसान कमी करण्यास मदत करते ?
 1) मका   2) ज्वारी   3) सूर्यफूल   4) झेंदू
- 21) Which of the following trap crop helps in reducing damage by Helicoverpa in cotton ?
 1) Maize   2) Sorghum   3) Sunflower   4) Marigold
- 22) खालीलपैकी कोणती कीड कोल पिकांवर हळा करते ?
 1) मेलीबग   2) एंफिड   3) पांढरी माशी   4) बुरशी
- 22) Which of the following pests attacks cole crops ?
 1) Mealybug   2) Aphid   3) Whitefly   4) Fungus gnat

२३) कीटक अळ्या. काही फुलपाखरे आणि पतंगांचे नियंत्रण सूक्ष्मजीवाच्या मदतीने उत्तम प्रकारे केले जाते जसे की ..... .

1) *Ectocarpus secundes*

2) *Marchantia simlana*

3) *Bacillus thuringiensis*

4) *Cladonia rangiferina*

२३) The insect larvae. of certain butterflies and moths are best controlled with the help of a microbe such as ....

1) *Ectocarpus secundes*

2) *Marchantia simlana*

3) *Bacillus thuringiensis*

4) *Cladonia rangiferina*

२४) खालीलपैकी एकूण स्टेम परजीवी कोणता आहे?

1) कुस्कुटा

2) स्ट्रिगा

3) ओरोब्रांच

4) लॉरन्थस

२४) Which of the following is total stem parasite?

1) Cuscuta

2) Striga

3) Orobranchie

4) Loranthus

उत्तरे

(१२) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती – फलोत्पादन आणि फुलशेती

१) उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती

१-२

२-२

३-४

४-२

५-३

६-३

७-३

८-१

९-३

१०-३

११-१

१२-३

१३-१

१४-२

१५-१

१६-२

१७-१

१८-२

१९-२

२०-३

२१-४

२२-२

२३-३

२४-१